

Osoby, które zmagają się w codziennym życiu z ograniczeniami wynikającymi z niepełnosprawności mogą wystąpić o formalne potwierdzenie niepełnosprawności.

Dysponując takim dokumentem można starać się o różnego rodzaju świadczenia, ulgi czy uprawnienia, do których można zaliczyć:

- zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej albo zakładzie pracy chronionej;
- dodatkowe uprawnienia pracownicze - między innymi prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy lub krótszego czasu pracy;
- świadczenia opiekuńcze, dodatek mieszkaniowy, kartę parkingową;
- dofinansowanie do:
 - turnusu rehabilitacyjnego;
 - sprzętu rehabilitacyjnego;
 - przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
 - likwidacji barier architektonicznych (na przykład montażu pochylni, usunięcia progów w budynku);
 - likwidacji barier w komunikowaniu się (na przykład zakupu komputera),
 - likwidacji barier technicznych (na przykład zakupu urządzenia, które umożliwia wjazd wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym do samochodu);
 - działalności gospodarczej albo rolniczej.
- prawo do dodatkowych usług:
 - socjalnych i opiekuńczych (na przykład pomoc przy robieniu zakupów i załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego);
 - terapeutycznych;

- rehabilitacyjnych, które są oferowane przez instytucje pomocy społecznej czy organizacje pozarządowe;
- pocztowych.
- prawo do ulg:
 - podatkowych (na przykład z odliczenia od dochodu wydatków na cele rehabilitacyjne);
 - na przejazdy środkami transportu publicznego;
 - w placówkach kulturalnych i sportowych.

W jaki sposób otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności – krok po kroku:

1. Zbierz potrzebne dokumenty:

- wniosek o wydanie orzeczenia
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia (dla potrzeb zespołu ds. orzekania i niepełnosprawności) wystawione nie wcześniej niż 30 dni przed dniem złożenia wniosku
- dokumentację medyczną z przebiegu leczenia i rehabilitacji (wyniki badań, historie choroby, karty informacyjne)

2. Złóż wniosek wraz z dokumentami w zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności w miejscu Twojego stałego pobytu (powiatowy lub miejski zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności)

3. Udaj się na posiedzenie składu orzekającego o stopniu niepełnosprawności - **udział w posiedzeniu jest obowiązkowy**

4. Czekaj na przesłanie orzeczenia przez zespół

5. Jeżeli nie zgadzasz się z otrzymanym orzeczeniem masz 14 dni na odwołanie się od niego do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności

Kto może uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności:

- osoba która ukończyła 16 rok życia
- z naruszoną sprawnością organizmu (wykaz takich chorób można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.gov.pl/attachment/016bf5c4-26bc-4f7c-a717-54b7f32f454d>)

Uwaga! Samo stwierdzenie istnienia choroby nie jest automatyczną podstawą, abyś został zakwalifikowany jako osoba niepełnosprawna. Wymagane jest aby przez ograniczenia nią wywołane:

- stałeś się osoba niezdolną do pracy zarobkowej
- potrzebujesz specjalnego przystosowania stanowiska pracy w związku z występującymi ograniczeniami
- wymagasz opieki lub pomocy innych osób
- ograniczenia w pełnieniu ról społecznych

Dokumenty wraz z wnioskiem o wydanie orzeczenia może złożyć:

- osoba niepełnosprawna – jeżeli ma ukończony 18 rok życia
- opiekun prawny w przypadku gdy wnioskodawca ma mniej niż 18 lat lub jest ubezwłasnowolniony
- kierownik ośrodka pomocy społecznej - jeśli zgodzi się na to osoba niepełnosprawna, jej rodzic, opiekun prawny albo kurator.

Skąd wziąć potrzebną dokumentację?

- wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – druki są dostępne w siedzibie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności albo na jego stronie internetowej
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia – druki są dostępne w siedzibie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności albo na jego stronie internetowej. Druk powinien wypełnić lekarz prowadzący leczenie. Musisz pamiętać, że takie

zaświadczenie zachowuje ważność przez okres 30 dni od momentu wypełnienia przez lekarza

- dokumenty, które potwierdzają stan zdrowia – z właściwych placówek medycznych w których leczyłeś się w związku ze zdarzeniem. Pierwszorazowe udostępnienie dokumentacji medycznej jest nieodpłatne! Warto o tym pamiętać.

UWAGA: Jeśli złożyłeś kopię dokumentacji medycznej należy przedłożyć do wglądu oryginały podczas posiedzenia zespołu, na które zostaniesz wezwany

Jeśli chcesz uzyskać legitymację osoby niepełnosprawnej (możliwe po uprawomocnieniu się orzeczenia) będziesz dodatkowo potrzebować:

- aktualne zdjęcie o wymiarach 35 mm x 45 mm
- wniosek o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej

Prawomocne orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności to orzeczenie:

- od którego nikt nie wniósł odwołania albo wydane przez zespół wojewódzki po wniesionym odwołaniu
- co do którego zrzeczono się prawa do wniesienia odwołania
- wydane na podstawie wyroku sądu, który nie został zaskarżony, albo wydane na podstawie wyroku sądu drugiej instancji w przypadku złożenia apelacji

Kiedy można składać dokumenty?

- w dowolnym momencie – jeśli składany jest wniosek **pierwszy raz**;
- jeżeli masz już orzeczenie to wniosek o wydanie kolejnego możesz złożyć jeżeli pozostało mniej niż 30 dni ważności poprzednio wydanego orzeczenia.

Gdzie składać dokumenty?

1. o wydanie **orzeczenia**:

- w powiatowym zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności w miejscu stałego pobytu
 - jeśli przebywasz poza miejscem stałego pobytu dłużej niż 2 miesiące (na przykład w związku z leczeniem, rehabilitacją lub pobytem u rodziny), jesteś osobą bezdomną, przebywasz w zakładzie karnym lub poprawczym, w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia – wniosek składasz w zespole miejsca swojego pobytu.
2. o wydanie **legitymacji**: w urzędzie miasta lub starostwie powiatowym w miejscu zamieszkania.

UWAGA! Postępowanie związane z wydaniem orzeczenia o niepełnosprawności jest bezpłatne.

Ile się czeka na rozpatrzenie całej sprawy?

- 1.** Jeżeli złożysz kompletny wniosek (czyli taki w którym nie ma błędów i braków i załączono wszelką wymaganą dokumentację) możesz oczekiwać, że komisja wyznaczy termin posiedzenia w ciągu miesiąca od złożenia dokumentów. W sprawach szczególnie skomplikowanych termin może być wyznaczony do 2 miesięcy.

UWAGA! Jeżeli z jakiegoś powodu nie możesz przyjść na posiedzenie zespołu – wyjaśnij swoją nieobecność w ciągu 14 dni od dnia kiedy miało się odbyć. Wówczas zespół wyznaczy nowy termin posiedzenia. Jeżeli nie wyjaśnisz przyczyn nieobecności zespół odmówi rozpatrzenia Twojej sprawy.

- 2.** Po przeprowadzeniu posiedzenia komisja powinna dostarczyć orzeczenie do w ciągu 14 dni kalendarzowych. Możesz je odebrać osobiście albo poprosić o wysyłkę na wskazy adres pocztowy.

STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Aktualnie wyróżniamy trzy stopnie niepełnosprawności:

1. **Znaczny** - możesz zostać do niego zakwalifikowany, jeśli spełnisz poniższe warunki:
 - jesteś osobą całkowicie niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej
 - jesteś całkowicie zależny od otoczenia w zakresie konieczności sprawowania opieki polegającej na pielęgnacji, zachowania higieny i karmienia lub w wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego
 - jesteś zależny od osób z Twojego otoczenia i wymagasz pomocy w czynnościach związanych z leczeniem, rehabilitacją, edukacją i potrzebujesz wsparcia w pełnieniu ról społecznych
2. **Umiarkowany** - możesz zostać do niego zakwalifikowany, jeśli spełnisz poniższe warunki:
 - przez swój stan zdrowia jesteś osobą niezdolną do pracy zarobkowej albo potrzebujesz przystosowania stanowiska pracy do swojego schorzenia;
 - potrzebujesz czasowej albo częściowej pomocy innych osób przez więcej niż 12 miesięcy.
3. **Lekki** - możesz zostać do niego zakwalifikowany, jeśli spełnisz poniższe warunki:
 - przez swój stan zdrowia masz duże ograniczenia w funkcjonowaniu i możesz pracować tylko częściowo lub Twoje ograniczenia wynikające z niepełnosprawności znacząco obniżają wydajność świadczonej pracy
 - masz problemy w codziennych czynnościach i potrzebujesz urządzeń, które pomagają w prawidłowym funkcjonowaniu – na przykład protezy, implantu ślimakowego, osobistej pompy insulinowej.